

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

GÁLVODUJIID BUVTTADEAPMI

20 oahppočuoggá

Duodje- ja hábmenbachelora doarjjafága

1. OAHPPOOVTTADAGA NAMMA

Sámegiella: Gálvodujiid buvttadeapmi
Dárogiella: Duodjiproduksjon
Eaŋgalasgiella: Production of Duodji

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- **OAHPPOVTTADAGA KODA:** DUO 145
- **VIIDODAT:** 20 oahppočuoggá
- **OAHPU LÁGIDEAPMI:** Vuolggasadjin lea oahpahus Sámi allaskuvllas. Vejolašvuodaid mielde eará oahppanbirrasiin e.e. neahtas, bargobájiin ja ruovttuguovlluin.

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppu lea doarjjafága duodje- ja hábmenbacheloras. Oahppu sáhtta maiddá leat doarjjafágan dahje válljenfágan eará bachelorprográmmain dahje eará oahpuin

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábalaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii. Sisabeassanvuoddu sáhtta leat juogo oppalaš lohkan gelbbolašvuotta (čadahan joatkkaskuvlla/logahaga/gymnása) dahje réalagelbbolašvuotta. Dasa lassin gáibiduvvo sámegielmáhttu.

Sámegiela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámegiela vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje odđaaigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhtta maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuotta man dási gelbbolašvuotta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

Ohcci gii ii leat Duodje- ja hábmenbachelora prográmmastudeanta galgá sáddet sisa 8-10 gova iežas dujiin duodje- dahje dáidda- ja hábmenfágalaš gelbbolašvuoda duodaštussan. Jus ohccis lea fágabreava duojs, duodjeoahput duodjeskuvllas dahje eará vástideaddji duodjeoahppu, de sáhtta sáddet sisa fágabreava dadje oahppoduodaštusa, ja oažžut dan dohkkehuvvot duodje- dahje dáidda- ja hábmenfágalaš gelbbolašvuoda duodaštussan.

5. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahusgiellan lea dábálaččat davvisámegiella. Oahpahus sáhtá leat maiddá eará sámegielaide, skandinávalaš dahje eaŋgalsgillii. Eará gielaid oahpahus sáhtá dulkojuvvo dárbbu mielde. Eará sámegielat studeanttaide láchčo dilli nu ahte sii sáhttet čállit barggaid iežaset sámegillii.

6. SISDOALLU

Gálvodujiid buvttadeapmi –oahppu lea heivehuvvon duojáriidda, geain lea fitnodat dahje duddjonhárjáneapmi. Oahppu deattuha duoji beaggima ja vuovdima, main vehkiin duojár sáhtá beaktilit ovdánahttit ealáhusduodjedoaimmaidis. Váldodeaddu lea gávpegálvvuid duddjomis. Oktan oassin oahpuid sisdoalus lea fitnodaga ceggen ja fitnodatfierpmádagaiguin gulahallan. Oahppu fállá vejolašvuoda oahpásmuvvat áigeovdilis reaidduide ja veahkkeneavvuide.

Gálvodujiid buvttadeapmi lea juhkkovuvvon golmma (3) fáddájovkui:

- 1) Beaggin ja vuovdin 4 oč
- 2) Teknologijja 3 oč
- 3) Duddjoma plánen ja čadaheapmi 13 oč.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋnel kandidáhtta lea olahan daid oahppanjoksosiid:

Máhttu ja diehtu:

Studeanta

- máhtá válljet bargovugiid ávnnasteamis, hábmemis ja duddjomis
- máhtá čilget fitnodatceggema ja gávpedoaibmama vuoddoáššiid
- máhtá bidjat hatti duodjái
- máhtá gulahallat duodjeostiiguin (fierpmádathuksen)

Gálggat:

Studeanta

- máhtá hutkat ođđa gálvvuid
- máhtá atnit ávkin áigeovdilis duddjonreaidduid ja veahkkeneavvuid
- máhtá ovdánahttit dálá dujiid (produktutvikling)
- máhtá fállat iežas gálvvuid sierra vuovdinkanálaid bokte
- máhtá duddjot effektiivvalaččat gávpedujiid
- máhtá geavahit digitála vejolašvuodaid dujiid márkastimis

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Studeanta

- máhtta heivehit beaggima ja vuovdinteoriijaid iežas gávpegálvvuin
- máhtta ságastallat gálvvu oamastanvuoigatvuodagažaldagain
- máhtta árvvoštallat buktagiid kvalitehtaid

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Oahpus lea bealli lágiduvvon oassi (duddjon, logaldallamat, bagadallamat, bargobájit, seminárat, jna.) ja bealli iešheanalaš bargan (duddjon, lohkan, bargobihtáid čoavdin, reflekterema čállin jna.).

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Studeanta galgá leat oassálastán unnimustá 75 % lágiduvvon oahpus. Geatnegahtton barggut:

1. Studeanta galgá ráhkadit iežas ealáhusduodjedoaimma plána mas gieđahallá e.e. fitnodatjurdaga, duoji beaggima ja vuovdima.
2. Studeanta galgá plánet ja hábmet šissa/prototyhpa, duddjot ja plánet vuovdimii 2-4 prototyhpa.
3. Studeanta galgá leat leamaš oktavuodas unnimustá ovttain duodjeostiin dahje vuovdinfitnodagain, geasa galgá leat fállan iežas dujiid.
4. Studeanta galgá ráhkadit duodječájáhusa máidnunplána..

Barggut galget leat dohkkehuvvon ovdalgo studeanta beassá eksámenii. Oahppokoordináhtor mearrida, beasságo studeanta eksámenii.

10. EKSÁMEN

Árvvoštallan lea guovtti oasis:

1. Duodječájáhus mas studeanta čájeha 2-4 gálvodoaji maid lea duddjon ja daid duddjonproseassaid, ja mas oidno movt lea ollašuhhtán máidnunplána (75% deaddu loahpalaš árvosánis).
2. Njálmmálaš eksámen lohkanmeari ja iežas bargguid vuodul (25% deaddu loahpalaš árvosánis).

Eksámena lea maiddái vejolaš čadahit digitála eksámeniin.

Árvosáni addojuvvojit ECTS vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolemus ceavzinárvosátni. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla loahpalaš árvvoštallan- ja eksámennjuolggadusaide.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

Ii leat.

12. KVALITEHTASIIKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasiihkarastinvuogádahkii, ja makkár vejolašvuodát/geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraportta vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Lohkanmearri lea sullii 250 siiddu.

Lemet Jon Ivvár/Solbakk, Odd Ivar (2008). Ekonomiijoahppu: fitnodatálggaheapmi, márkánfievrrideapmi ja doahpagat. Kárásjohka: ČálliidLágádus. S 11–26, 90–117. (32 s.)

Lerdahl, Erik (2007). Slagkraft: håndbok i ideutvikling. Oslo: Gyldendal akademisk. S 20–194. (174 s.)

Dasa lassin:

Mattila, T. 2018. Saamelaisten tarpeet henkisen omaisuuden suojaan tekijänoikeussuojan ja tavaramerkkisuojan näkökulmasta – erityisesti duodji-käsityön ja saamenpuvun osalta. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:39 (49 s). <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161207>

dahje

Mattila, T. 2018. Needs of the Sámi people for intellectual property protection from the viewpoint of copyright and trademarks – especially with regard to duodji-handicrafts and the Sámi dresses. Publications of the Ministry of Education and

Culture, Finland 2018:40 (48 s)

<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161206>

dahje

Vars, L. S. 2009. Bevaring og misbruk av samenes tradisjonelle kunnskap og kulturarv. Artihkkal girjgis: Rettshjelp fra kyst till vidde. Festskrift til Jusshjelpa i Nord-Norge 20år. Gyldendal Akademisk. Oslo. s.368-396 (28 s.).

ja

Åhren, M. 2009. Compliance with indigenous peoples' customary legal systems in the jurisdictions of provider and user countries. Artihkkal girjgis: Rettshjelp fra kyst till vidde. Festskrift til Jusshjelpa i Nord-Norge 20år. Gyldendal Akademisk. Oslo. s.397-407 (10 s.).

dahje

Vars, L. S. 2007. Manin galggašii ja mainna lágiin sáhtášii gáhttet sámiiid árbevirolaš máhtu? Artihkkal girjgis: Árbevirolaš máhttu ja dahkkivuoigatvuohta. Doaim. Solbakk, J. T. Sámi kopijja. Kárášjohka. s.123-166 (43 s.).